

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในช่วงที่มีการวางระเบิดจากการก่อการร้ายทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมากในเขตกรุงเทพมหานครทั้งที่สี่แยกราชประสงค์และท่าเรือสาทร หน่วยงานของรัฐต่างถกเถียงกันถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและการควบคุมสถานการณ์ที่มีให้บานปลาย จนทำลายภาพลักษณ์ของความสงบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร หน่วยงานทั้งทหารและตำรวจทุ่มเทสรรพกำลังทั้งป้องกันและปราบปราม เพื่อติดตามจับกุมผู้ที่อยู่เบื้องหลังการก่อการร้ายมาดำเนินคดีตามกฎหมายบ้านเมือง

การสูญเสียชีวิต การได้รับบาดเจ็บ หรือทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย ก่อให้เกิดอารมณ์ร่วมกันในชีวิตความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน ภาพจากการก่อการร้ายเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 ทุกคนจำได้ว่าผู้บริสุทธิ์จำนวน 20 คนสูญเสียชีวิตในเหตุการณ์และมีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 130 คน ปัญหาการก่อการร้ายจึงเป็นปัญหาที่สำคัญ ทำลายรัฐที่จะหามาตรการทางกฎหมายที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการก่อการร้ายนี้ จำเป็นที่เราจะต้องทราบข้อเท็จจริงเพื่อเปรียบเทียบข้อเท็จจริงประการแรกคือ ปัญหาการสูญเสียจากการก่อการร้ายและอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร อีกประการหนึ่ง ปัญหาการก่อการร้ายมีความแตกต่างจากกฎหมายการกระทำละเมิดทั่ว ๆ ไปอย่างไร

ปัญหาการก่อการร้ายมีความแตกต่างจากอุบัติเหตุจากผู้ประสบภัยจากรถ จากการเปรียบเทียบข้อเท็จจริงในการสูญเสีย จะเห็นได้ว่า ภาพจากการก่อการร้ายเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 ที่บริเวณราชประสงค์และบริเวณท่าเรือสะพานสาทร มีผู้เสียชีวิตจำนวน 20 คน และมีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 130 คน ขณะเดียวกัน หากเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจากการจราจรในเทศกาลสงกรานต์ในปีเดียวกัน ซึ่งมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น 3,373 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 364 คน และมีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน 3,559 คน ซึ่งฟังดูแล้วจะเห็นว่า ภัยจากการก่อการร้ายนั้นมีความน่ากลัว แต่กลายเป็นว่ามีจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนน้อยกว่ามาก ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บในช่วงสงกรานต์ มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมหาศาล อุบัติเหตุจากท้องถนนดังกล่าว กลายเป็นสนามที่คร่าชีวิตของเหยื่อผู้บริสุทธิ์ ในขณะที่ไม่มีความแน่นอนว่าการก่อการร้ายจะเกิดขึ้นเมื่อไรในอนาคต

อย่างไรก็ตามหากวิเคราะห์ถึงผลกระทบในการสูญเสียชีวิตและการได้รับบาดเจ็บของประชาชน การเกิดอุบัติเหตุจราจรอาจก่อความเสียหายอย่างใหญ่หลวง แต่ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อระบบสังคมและการมีตัวตนอยู่ของรัฐหรือประเทศ ในขณะที่ภัยจากการก่อการร้ายมีรูปแบบของ

ความรุนแรงเกี่ยวข้องกับการเมือง ก่อให้เกิดความเสี่ยงและความรับผิดชอบจากการมุ่งประสงค์ต่อความเสียหายแก่บุคคล กลุ่มบุคคล และที่สำคัญต่อเศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนสังคมของประเทศด้วย ดังนั้นความเสียหายจากการก่อการร้าย จึงมีผลกระทบต่อภาพพจน์ของประเทศชาติอย่างกว้างขวาง และมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอุบัติเหตุจากการจราจรแต่อย่างใด

อีกประการหนึ่งการก่อการร้ายแตกต่างจากการกระทำละเมิดอย่างไร ทั้งนี้เพราะได้มีนิยามการก่อการร้ายว่า หมายถึง การกระทำใดๆ หรือข่มขู่ว่าจะทำการใดๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างผลกระทบต่อรัฐบาล หรือทำให้ประชาชนทั่วไป ประชาชนบางกลุ่มหวาดกลัว การก่อการร้ายจึงเป็นการโจมตีสร้างความเสียหาย อันเป็นการกระทำเชิงสัญลักษณ์และส่งผลกระทบต่อทั้งจริงแก่รัฐบาล การกระทำของผู้ก่อการร้ายที่ประสงค์จะสร้างความเสียหายแก่รัฐหรือประชาชนทั่วไป การสร้างความเสียหายแก่เหยื่อ ผู้เคราะห์ร้าย จึงเป็นเพียงวิธีการที่ผู้ก่อการร้ายใช้ข่มขู่รัฐ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นจุดที่มีความแตกต่างอย่างสำคัญกับการกระทำละเมิด ซึ่งในคดีละเมิดนั้น เป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล โดยผู้กระทำละเมิดมิได้มุ่งหวังต่อบุคคลที่สามเหมือนกับการก่อการร้าย

ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่เป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายจึงควรที่จะต้องชดเชยเยียวยา ค่าเสียหายที่เป็นผู้บริสุทธิ์และตกเป็นเหยื่อของการก่อการร้าย ดังนั้นแนวความคิดที่ว่า การก่อการร้ายทำให้การดำรงอยู่ของรัฐและระบบสังคมสั่นคลอน โดยมีได้มุ่งที่จะทำร้ายบุคคลเป็นรายๆ ไป จึงสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการทุกกรณีในการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยจากการก่อการร้าย อีกประการหนึ่งการกำหนดหน้าที่ในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายต่างๆ บ่งชี้ว่ารัฐมีหน้าที่ที่จะต้องควบคุมการก่อการร้ายและดูแลความปลอดภัยของประชาชน ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อเสนอสนับสนุนว่ารัฐควรรับผิดชอบ หากไม่สามารถรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนของตนได้

แนวทางในการเยียวยาผู้เสียหาย จากประสบการณ์การเยียวยาผู้เสียหายในการก่อการร้ายของประเทศฝรั่งเศส ได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยจากการก่อการร้าย คือกฎหมายเลขที่ 88-260 ลงวันที่ 18 มีนาคม 1988 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความเสียหายต่อร่างกายและความเสียหายต่อทรัพย์สิน ในการประกันภัยต่อการก่อการร้าย ดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น นอกจากนี้ประเทศฝรั่งเศสได้จัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้ประสบภัยจากการก่อการร้าย ตามกฎหมายเลขที่ 88-260 ลงวันที่ 18 มีนาคม 1988 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายเลขที่ 90-589 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 1990 วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเยียวยาผู้ประสบภัยจากการก่อการร้ายปรากฏในมาตรา 422-1 ถึงมาตรา 422-3 ดังที่กล่าวแล้วนั้น ทำให้ประเทศฝรั่งเศสสามารถให้หลักประกันในการเยียวยาความเสียหายแก่ประชาชนของตน ได้อย่างเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง

สำหรับประเทศไทย แนวทางในการเยียวยาผู้ประสบภัยจากการก่อการร้าย นอกจากใช้กฎหมายลักษณะละเมิดในการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทน ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่าย

แนวทางที่สามารถดำเนินการเยียวยาผู้เสียหายได้ ในขณะนี้แยกได้เป็นสองประการ ประการแรก การแก้ไขปัญหาคณะพหุภาคี รัฐได้นำ พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 มาเยียวยาผู้เสียหายจากการก่อการร้าย สำหรับกรณีผู้ประสพภัยที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รัฐได้ออกแนวปฏิบัติจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเฝ้าระวังนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

สำหรับการเยียวยาผู้เสียหายจากการก่อการร้ายในระยะยาวผู้วิจัยเห็นว่า ภัยจากการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยขณะนี้ บริษัทประกันภัยส่วนใหญ่ ได้ขยายขอบเขตการรับประกันภัยโดยระบุในเงื่อนไขของกรมธรรม์ครอบคลุมถึงการก่อการร้าย ทั้งนี้โดยบริษัทประกันภัยได้กำหนดให้เป็นการประกันภัยเสริม และมีเบี้ยประกันเพิ่มสูงขึ้น กรณีการประกันภัยดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องมีการออกกฎหมายประกันภัยดังเช่นในประเทศฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามกรมธรรม์ประกันภัยย่อมคุ้มครองเฉพาะผู้ที่ซื้อประกันเท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้ซื้อประกันก็จะไม่ได้รับความคุ้มครองแต่อย่างใด ดังนั้นรัฐจึงควรออกกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้ประสพภัยจากการก่อการร้ายตามแนวทางเดียวกับประเทศฝรั่งเศส ซึ่งได้นำหลักการจากการจัดตั้งกองทุนผู้ประสพภัยรถยนต์มาเป็นแนวทางในการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองผู้ประสพภัยจากการก่อการร้าย ทั้งนี้ในประเทศไทยเองได้มีการจัดตั้งกองทุนผู้ประสพภัยจากรถในปี พ.ศ. 2535 ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางดังกล่าวนี้เป็นแนวทางที่จะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความคุ้มครองและเป็นประโยชน์ในการเฝ้าระวังค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ประสพภัยทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งกองทุนผู้ประสพภัยจากการก่อการร้าย สมควรได้รับการศึกษาวิจัยในรายละเอียดในโอกาสต่อไป